

THE GREEK OMBUDSMAN

INDEPENDENT AUTHORITY

***Οι κεραίες κινητής τηλεφωνίας, ο διάλογος
πολιτών-δημόσιας διοίκησης και ο Συνήγορος
του Πολίτη***

Ημερίδα ΕΕΤΤ, 30-1-2007

Χρύσα Χατζή DEA, LL.M

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη στον Κύκλο Ποιότητας Ζωής

Εισαγωγή

Συνήγορος του Πολίτη:

μια ανεξάρτητη αρχή

με συνταγματική κατοχύρωση

μια θεσμική εγγύηση

του δικαιώματος αναφοράς των πολιτών

Ειδική Έκθεση για

τους σταθμούς βάσης κινητής τηλεφωνίας

Νοέμβριος 2003

www.synigoros.gr

Βοηθός Συνήγορος: Γ.Γιαννακούρου

Ειδικοί επιστήμονες: Κ.Αντωνιάδης, Ι.Κουφάκη

Βοηθός επιστήμονας: Ι.Κουβαριτάκη

Ειδική Έκθεση 2003

- Ⓜ Πολεοδομικές παραβάσεις κατά την τοποθέτηση κεραιών
- Ⓜ Έλλειψη προηγούμενου ελέγχου περιβαλλοντικών επιπτώσεων ακόμη και μετά το ρητό κανονιστικό πλαίσιο του 2002
- Ⓜ Έλλειψη συστηματικών ελέγχων τήρησης των ορίων ακτινοβολίας
- Ⓜ Πολύπλοκο και αποσπασματικό νομικό πλαίσιο αδειών και εγκρίσεων
- Ⓜ Παράκαμψη σύμφωνης γνώμης της ΕΕΑΕ
- Ⓜ Ελλιπή προστατευτικά μέτρα από την έκθεση στην ακτινοβολία παρά την ύπαρξη αντίθετων επιστημονικών μελετών και την κοινοτική αρχή της προφύλαξης

Ειδική Έκθεση 2003 Προτάσεις

- συστηματική υπαγωγή όλων των σταθμών βάσης κινητής τηλεφωνίας σε εκτίμηση επιπτώσεων στο περιβάλλον και σε έγκριση περιβαλλοντικών όρων πριν από τη χορήγηση της άδειας εγκατάστασης,
- θεσμοθέτηση ελάχιστων αποστάσεων από κατοικημένες περιοχές και ειδικά κτίρια (σχολεία, νοσοκομεία, μαιευτήρια κλπ),
- ανάκληση της άδειας των κεραιών που δεν πληρούν τις νόμιμες πολεοδομικές προϋποθέσεις τοποθέτησης,

Ειδική Έκθεση 2003 Προτάσεις-συνέχεια-

- επανεξέταση των ορίων ασφαλούς έκθεσης του κοινού, με βάση την αρχή της προφύλαξης
- δημιουργία βάσης δεδομένων για όλες τις εγκατεστημένες κεραιές,
- καθιέρωση ετησίων δειγματοληπτικών ελέγχων, σε στατιστικώς αντιπροσωπευτικό δείγμα των εγκατεστημένων κεραιών και δημοσίευση των σχετικών αποτελεσμάτων.

Μετά την Ειδική Έκθεση 2003

- ΣτΕ 1264/05 Ολομέλεια: προηγούμενη έγκριση περιβαλλοντικών όρων για τη νομιμότητα της εγκατάστασης – λήψη προστατευτικών μέτρων για ειδικές ομάδες πληθυσμού
- Η «ανακάλυψη» το 2005 της ήδη υφιστάμενης διαδικασίας τήρησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τη διοίκηση
- Έη άναρχη εφαρμογή του τότε ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου και η καθοδήγηση των πολιτών από τον Συνήγορο προς τις συναρμόδιες υπηρεσίες
- 173 αναφορές προς τον Συνήγορο του Πολίτη, ομαδικές και πολυσυλλεκτικές.

Ο ν. 3431/3.2.2006 (ΦΕΚ Α 13)

Ο νέος νόμος επιβάλλει:

- Την τήρηση της διαδικασίας έγκρισης περιβαλλοντικών όρων πριν από την χορήγηση της άδειας κατασκευής κεραιάς από την ΕΕΤΤ
  - Τη μείωση των ορίων έκθεσης του πληθυσμού σε ποσοστό 70% των τιμών που καθορίζονται στα άρθρα 2-4 της ΚΥΑ53571/3839/2000
  - Την περαιτέρω μείωση των ορίων σε ποσοστό 60% σε απόσταση 300 μέτρων από μέρη συνάθροισης ευπαθών ομάδων πληθυσμού
  - Την απαγόρευση της τοποθέτησης κεραιών επί σχολείων, νοσοκομείων, παιδικών σταθμών κλπ
- Επομένως ο νομοθέτης λαμβάνει κάποια προστατευτικά μέτρα αναγνωρίζοντας την αρχή της προφύλαξης.

Ωστόσο

ο νέος νόμος ως προς την περιβαλλοντική αδειοδότηση:

- Δεσμεύει τη αρμόδια Διεύθυνση Περιβάλλοντος της Περιφέρειας από τη σύμφωνη γνώμη της ΕΕΑΕ
- Περιορίζει το περιεχόμενό της ΜΠΕ μόνον στα θέματα προστασίας του πληθυσμού από την ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία και μάλιστα δυνάμει της ΚΥΑ 53571/3839/2000, χωρίς να λαμβάνει καμία μέριμνα για το οικιστικό, φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον
- Νομιμοποιεί την εγκατάσταση και λειτουργία των ήδη υφιστάμενων κεραιών με την εκ των υστέρων υποβολή ΜΠΕ, το περιεχόμενο της οποίας πρόκειται με νέα ΚΥΑ να καθορισθεί.

Ο νέος νόμος δημιουργεί σταθμούς τριών ταχυτήτων:

- A) σταθμούς βάσης που εγκαθίστανται **μετά την ισχύ** του ν. 3431/2006 και πρέπει να τηρούν τη διαδικασία της **προηγούμενης** έγκρισης περιβαλλοντικών όρων στην οποία ενσωματώνεται και η γνωμάτευση της ΕΕΑΕ που θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη **τα νέα μειωμένα όρια** ακτινοβολίας,
- B) σταθμούς βάσης που είχαν εγκατασταθεί **πριν από την ισχύ** του ν. 3431/2006, **διαθέτουν** έγκριση δομικών κατασκευών και θα πρέπει **εντός χρονικού διαστήματος 12 μηνών** να λάβουν έγκριση περιβαλλοντικών όρων, στην οποία θα ενσωματωθεί η γνωμάτευση της ΕΕΑΕ με τα νέα μειωμένα όρια ακτινοβολίας,
- Γ) σταθμούς βάσης που είχαν εγκατασταθεί **πριν από την ισχύ** του ν. 3431/2006, **διαθέτουν** έγκριση περιβαλλοντικών όρων και έγκριση δομικών κατασκευών και θα πρέπει **εντός χρονικού διαστήματος 12 μηνών** να λάβουν γνωμάτευση από την ΕΕΑΕ με τα νέα μειωμένα όρια ακτινοβολίας. Η εν λόγω γνωμάτευση στην περίπτωση των σταθμών αυτών δεν θα ενσωματωθεί σε νέα έγκριση περιβαλλοντικών όρων **άλλα** σε νέα άδεια (ή τροποποίηση της αρχικής) που θα χορηγηθεί από την ΕΕΤΤ.

Ο νέος νόμος- σημεία τριβής:

α) Από το συνδυασμό των περιπτώσεων (Β) και (Γ) προκύπτει ότι σε καμία άλλη περίπτωση δεν είναι δυνατόν να τύχουν εφαρμογής οι ευνοϊκές ρυθμίσεις του νόμου για τους προϋφιστάμενους της ισχύος του σταθμούς, δηλ. για όσους έχουν εγκατασταθεί χωρίς άδεια κατασκευής από την ΕΕΤΤ και χωρίς άδεια έγκρισης δομικών κατασκευών.

β) Οι νέες διατάξεις για τα μειωμένα όρια αφορούν άμεσα μόνον τους νέους σταθμούς βάσης κινητής τηλεφωνίας, δηλ. αυτούς που εγκαθίστανται μετά την ισχύ του ν. 3431/2006, επομένως δεν εξασφαλίζεται το ίδιο επίπεδο προστασίας για ολόκληρο τον πληθυσμό από την εκπεμπόμενη ακτινοβολία καθώς αυτό θα εξαρτάται από το χρόνο εγκατάστασης ενός σταθμού και από το εάν διαθέτει ή όχι έγκριση περιβαλλοντικών όρων κατά τη δημοσίευση του ν. 3431/2006.

γ) Η παράλειψη του νέου νόμου να επιβάλει την καταγραφή των υφιστάμενων σταθμών έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία περαιτέρω σύγχυσης του κοινού καθώς και των αρμοδίων υπηρεσιών.

Ο νέος νόμος- ως προς την πολεοδομική αδειοδότηση:

α) Αποδυναμώνει την εφαρμογή των κοινών πολεοδομικών διατάξεων, απαιτώντας μόνον την ύπαρξη πολεοδομικής άδειας για το κτίριο στο οποίο η κεραία εγκαθίσταται ανεξάρτητα από τυχόν άλλες αυθαιρεσίες. Ωστόσο η εν λόγω ευνοϊκή ρύθμιση αφορά μόνο τους ήδη εγκατεστημένους σταθμούς.

β) Υποχρεώνει την έκδοση της έγκρισης δομικών κατασκευών εντός χρονικού διαστήματος δύο μηνών άλλως αυτή θεωρείται εγκριθείσα.(νομιμοποίηση) Η ρύθμιση αφορά επίσης μόνο τους ήδη εγκατεστημένους σταθμούς

Αυτό δεν έχει πρακτική χρησιμότητα καθώς οι εγκαταστάσεις που έχουν εγκατασταθεί αυθαίρετα δεν θα μπορούν να λάβουν περιβαλλοντική αδειοδότηση σύμφωνα με τις παρ. 19 & 20 του άρθρου 31 του ν. 3431/2006

Ο διάλογος του Συνηγόρου του Πολίτη με τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες

- Είναι σύμφωνη με το Σύνταγμα, την κοινοτική νομοθεσία και τη νομολογία η εκ των υστέρων νομιμοποίηση?
- Μέχρι σήμερα δεν έχει εκδοθεί σχετική απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ που να καθορίζει τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την έκδοση της έγκρισης δομικών κατασκευών
- Τελεί ακόμη υπό επεξεργασία, η Υπουργική Απόφαση που αναφέρει το άρθρο 31 σχετικά με το περιεχόμενο των Μελετών ΠΕ.
- Ανοιχτό και το ζήτημα περαιτέρω προστασίας της παιδικής ηλικίας με ειδικότερη ρύθμιση από το ΥΠΕΠΘ ή/και με όρους χρήσης κατόπιν διαλόγου που προτείνει ο Συνήγορος του Παιδιού.

Ανοιχτά ερωτήματα τόσο για την συνταγματικώς επιβαλλόμενη προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας όσο και για την ασφάλεια δικαίου